

U novembru je zabeležen sporiji rast proizvodne aktivnosti u odnosu na oktobar – 30,6% anketiranih firmi se izjasnilo da im proizvodna aktivnost raste (u oktobru 34,7%), uz 8,2% kompanija kojima je proizvodna aktivnost u padu (u oktobru 5%).

Prosečno korišćenje proizvodnih kapaciteta, na zajedničkom uzorku državnih i privatnih firmi, iznosilo je 76% i bilo je na istom nivou kao i u oktobru, odnosno za 1,2pp veće u odnosu na uporedivi novembar 2016. godine.

U oktobru je 9,7% firmi povećalo broj zaposlenih, dok je 10,2% smanjilo broj radnika. Time je Indikator tekuće zaposlenosti ostvario pad u odnosu na oktobar, kao i nešto nižu vrednost u odnosu na uporedivi novembar prošle godine.

Indikator tromesečne očekivane prodaje na domaćem tržištu u novembru je ostvario relativno visoku vrednost i rast od 3,6pp u odnosu na oktobar, kao i rast od 9,2pp u odnosu na uporedivi novembar prošle godine.

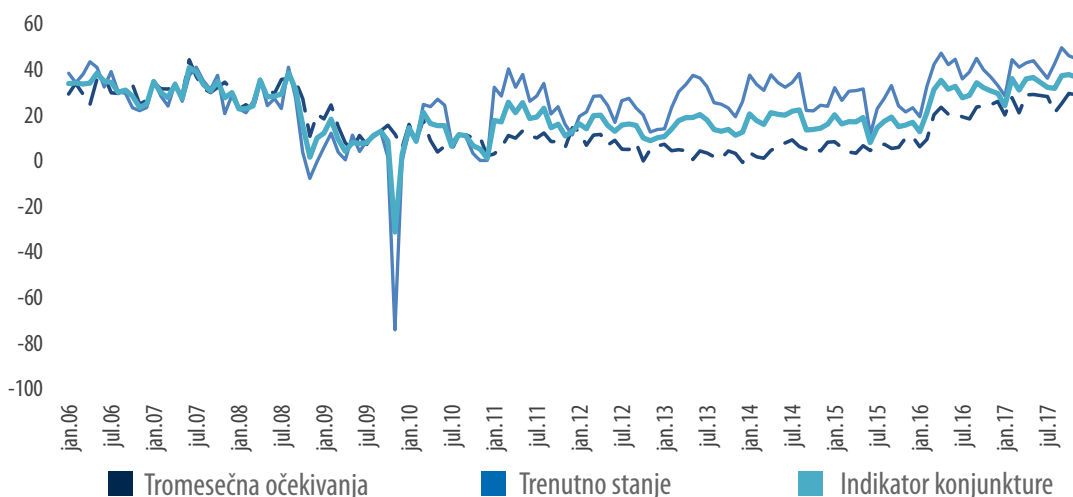
Indikator očekivane prodaje na stranom tržištu niži je u odnosu na oktobar za 1,8pp, ali je zabeležio veću vrednost u odnosu na uporedivi novembar prošle godine za 4,2pp.

U novembru je zabeležen visok rast očekivanja po pitanju novog zapošljavanja – 22,4% firmi se izjasnilo da planira da poveća broj zaposlenih u naredna tri meseca, uz 2,6% firmi koje planiraju smanjenje u istom periodu.

Na osnovu odgovora iz mesečne Ankete o konjunkturi u domaćoj industriji, koja se sprovodi od sredine 1994. godine, urađen je set indikatora postojećeg stanja i tromesečnih očekivanja. Svi indikatori dobijeni su tako što je procenat odgovora koji označavaju rast ili pozitivnu promenu oduzet od procenta odgovora koji označavaju pad ili negativnu promenu. Na primer, ako se 30% firmi izjasnilo da im proizvodnja raste, a 10% da im proizvodnja pada, indikator će imati vrednost od 20. Procenat firmi koji se izjasnio da je stanje nepromenjeno (u ovom primeru 60%) se ne uzima u obzir. Anketa se sprovodi na reprezentativnom uzorku privatnih i državnih kompanija.

OPŠTI INDIKATOR POSLOVNE KLIME

(2006 - 2017.)

*Opšti indikator dobijen je kao prosečna vrednost indikatora trenutnog položaja kompanija i tromesečnih očekivanja

Opšti indikator poslovne klime u novembru je zabeležio pad od 1pp u odnosu na oktobar, kao rezultat nešto lošijih ocena o trenutnom položaju kompanija i nižih tromesečnih očekivanja. Ipak, u odnosu na uporedivi novembar 2016. godine indikator je zabeležio veću vrednost za 6pp.

Nivo korišćenja proizvodnih kapaciteta, gledano na zajedničkom uzorku privatnih i državnih kompanija, u novembru je iznosio 76% i bio je na istom nivou kao i u oktobru. U odnosu na uporedivi novembar 2016. godine zabeležen je veći nivo korišćenja proizvodnih kapaciteta za 1,2pp. Gledajući samo privatni sektor, u novembru je zabeležen manji nivo korišćenja proizvodnih kapaciteta za 0,5pp u odnosu na oktobar, odnosno za 0,8pp veći u odnosu na uporedivi novembar prošle godine.

U novembru je zabeležen sporiji rast proizvodne aktivnosti u odnosu na oktobar – 30,6% anketiranih firmi se izjasnilo da im proizvodna aktivnost raste (u oktobru 34,7%), uz 8,2% kompanija kojima je proizvodna aktivnost u padu (u oktobru 5%). U odnosu na uporedivi novembar 2016. godine, zabeležen je blagi rast proizvodne aktivnosti.

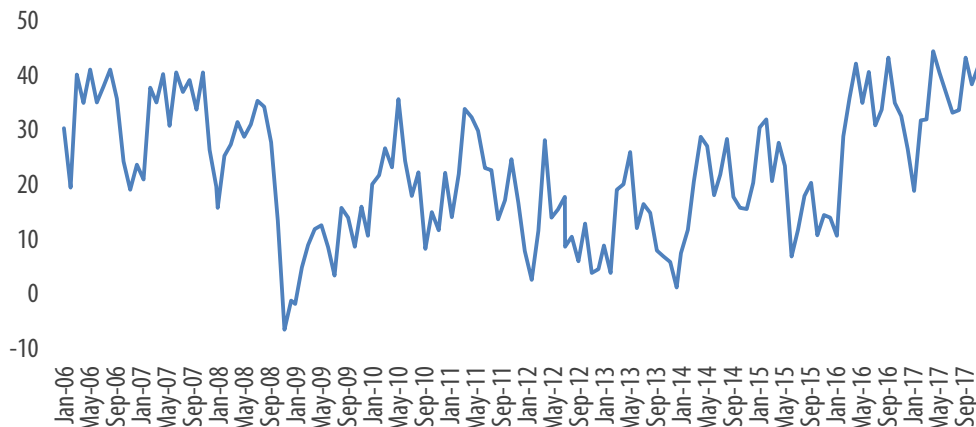
U novembarskoj anketi indikator koji meri nivo zaliha gotovih proizvoda ponovo je zabeležio negativnu vrednost od 8,2pp (veći broj firmi je istakao da ima nizak nivo zaliha u odnosu na optimalan nivo), ali je zabeleženo poboljšanje u odnosu na oktobar. Ovaj pokazatelj može da ukaze na rast proizvodne aktivnosti i veću tražnju za gotovim proizvodima, ali može da bude i signal nemogućnosti firmi da finansiraju optimalan nivo zaliha.

Indikator tekuće zaposlenosti u novembru zabeležio je pad u odnosu na oktobar, ostvarivši negativnu vrednost od 0,5pp (u oktobru 7,1). U uporedivom novembru 2016. godine indikator tekuće zaposlenosti je imao vrednost od 0,5pp.

Tromesečna očekivanja kompanija u novembru, ukazuju na relativno visok rast očekivane prodaje na domaćem i stranom tržištu, kao i optimizam po pitanju novog zapošljavanja.

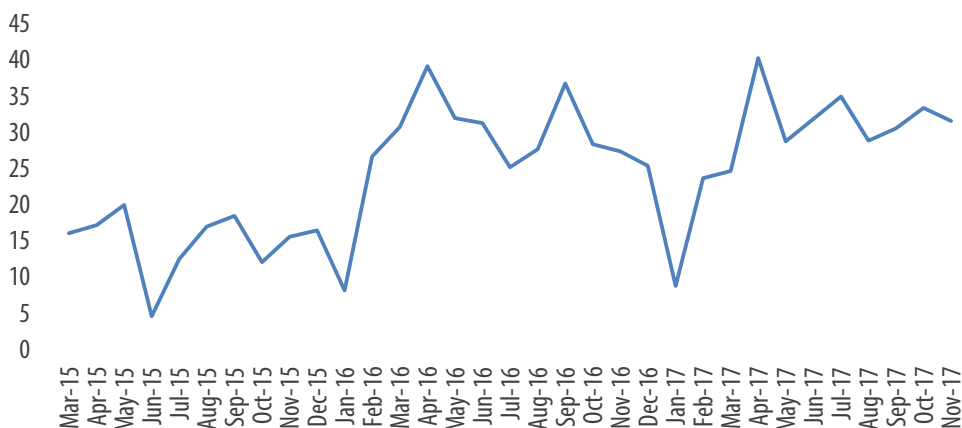
Indikator tromesečne očekivane prodaje na domaćem tržištu u novembru je ostvario relativno visoku vrednost od 41,8pp što je za 3,6pp više u odnosu na oktobar, i za 9,2pp veći nivo u odnosu na uporedivi novembar prošle godine. Gledajući prosek ovog indikatora u poslednja tri meseca u odnosu na uporedivi period prošle godine, zabeležen je veći nivo za 4pp.

INDIKATOR OČEKIVANE PRODAJE PREDUZEĆA NA DOMAĆEM TRŽIŠTU (2006 - 2017.)

Indikator očekivane prodaje na stranom tržištu u novembarskoj anketi zabeležio je pad od 1,8pp u odnosu na oktobar. Ipak, u odnosu na uporedivi novembar prošle godine, indikator je zabeležio veću vrednost za 4,2pp.

INDIKATOR TROMESEČNE OČEKIVANE PRODAJE NA STRANOM TRŽIŠTU (2015 - 2017.)

U novembru je indikator koji meri proizvodne kapacitete u odnosu na ugovorenu prodaju zabeležio vrednost od 6,6pp, čime je ostvario bolji rezultat u odnosu na oktobar (8,1pp), kao i u odnosu na uporedivi novembar prošle godine (7,5pp).

Indikator inflacionih očekivanja u novembru je ostvario vrednost od 8,6pp čime je zabeležio pad od 2pp u odnosu na oktobar. Indikator se od početka godine nalazi u zoni koja ukazuje na umereni do nizak nivo inflacionih očekivanja što predstavlja pozitivan signal.

22,4% firmi se izjasnilo da planira da poveća broj zaposlenih u naredna tri meseca (u oktobru 16,1%)

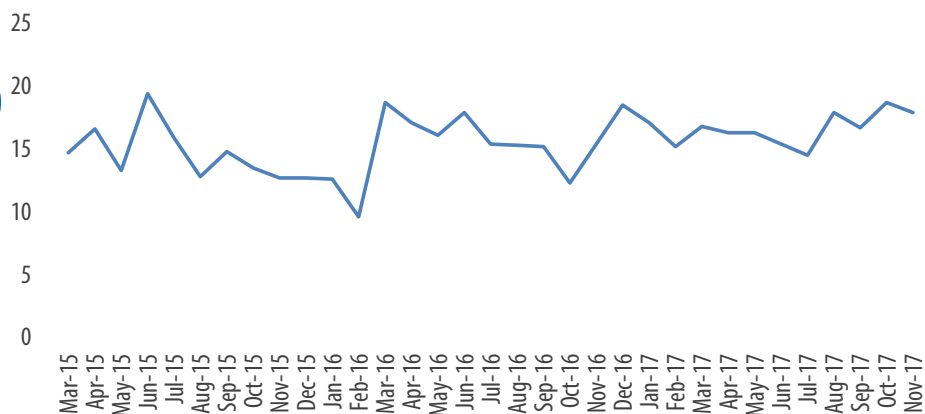
2,6% firmi planira smanjenje u istom periodu (u oktobru 5,5%)

U novembru je zabeležen visok rast očekivanja po pitanju novog zapošljavanja u odnosu na oktobar, kao i u odnosu na uporedivi novembar prošle godine.

Kada su u pitanju najveća ograničenja u poslovanju, 36,9% kompanija istaklo je slabu tražnju, nakon čega slede niske cene proizvoda za 24,6% kompanija i nedostatak kredita za 17,9% firmi.

FIRME KOJE SU ISTAKLE NEDOSTATAK KREDITA KAO NAJVEĆE OGRANIČENJE U POSLOVANJU (%)

(2015 - 2017.)

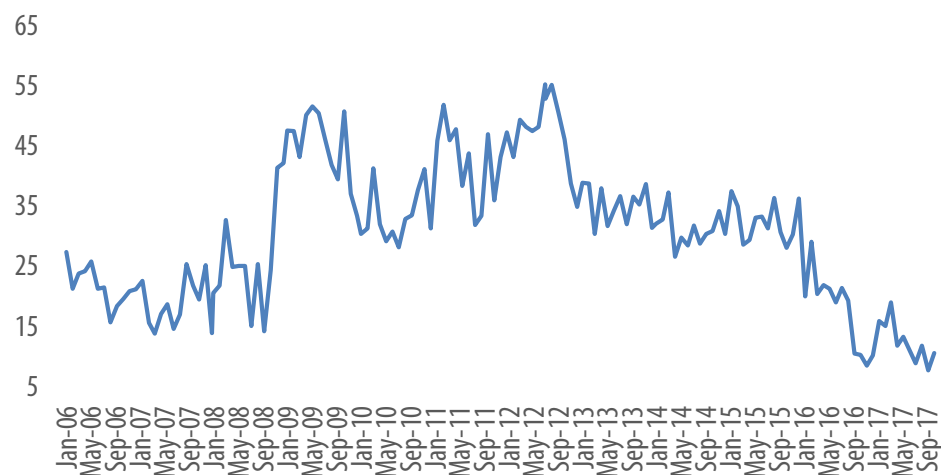

Što se tiče problema nelikvidnosti u domaćoj industriji, u novembru se 5,1% kompanija izjasnilo da im je nivo potraživanja previsok (u oktobru 3,5%), dok se 27% izjasnilo da im je nivo potraživanja visok ali izdrživ (u oktobru 26,6%).

U novembru je Indikator očekivanog rizika smanjen u odnosu na oktobar za 1,8pp, čime je nastavljen trend smanjenja.

INDIKATOR OPŠTEG NIVOA RIZIKA U POSLOVANJU U NAREDNA TRI MESECA

(2006-2017.)

KONTAKT

Privredna komora Srbije
Resavska 13-15
11000 Beograd

T: (+381 11) 3300-910
F: (+381 11) 3230-949

www.pks.rs
E: bis@pks.rs

#PKS
@Privrednakomora